13/12/2019

«Οι πατέρες της Εκκλησίας ως ερμηνευτικοί φορείς της Ορθόδοξης Παράδοσης»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης

Με πλήρη επιτυχία περατώθηκαν οι εργασίες του καθ' έτους τελουμένου Θεολογικού Συνεδρίου, που διοργανώνεται μέσα στο γενικότερο πλαίσιο του προγράμματος της μετεκπαιδεύσεως και δια βίου μαθήσεως του Ιερού Κλήρου, από την Διεθνή Ακαδημία Θεολογικών και Φιλοσοφικών Σπουδών «οι Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος», με την υποστήριξη της Ιεράς Μητροπόλεως Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης.

Το εφετινό συνέδριο το οποίο έλαβε χώρα την Παρασκευή, 13 Δεκεμβρίου ε.έ., εις την κεντρική αίθουσα του Πολυδυνάμου Πνευματικού Κέντρου Νεότητος «η Αγία Κυράννα», είχε ως κεντρικό θέμα **«Οι πατέρες της Εκκλησίας ως ερμηνευτικοί φορείς της Ορθόδοξης Παράδοσης»**, και ήταν αφιερωμένο, ως ελάχιστος φόρος τιμής, στην μνήμη του μακαριστού Μητροπολίτου Λαγκαδά κυρού Σπυρίδωνος, επ' ευκαιρία της συμπληρώσεως 10 ετών, από την εις Κύριον εκδημίας του.

Την έναρξη των εργασιών πραγματοποίησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης κ.κ. Ιωάννης, ο οποίος αφού καλωσόρισε τους συνέδρους, εξέφρασε τη χαρά του για την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης Ημερίδος, αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι «η ζωή των Πατέρων, είναι η ζωή της Εκκλησίας και εμείς αποτελούμε την συνέχεια αυτής της Παραδόσεως. Η Εκκλησία μας είναι βίωμα και μέσα σ' αυτήν ο καθένας μπορεί να βιώσει την πάσα αλήθεια που είναι ο ίδιος ο Κύριος», ενώ καταλήγοντας δεν παρέλειψε να αναφερθεί και στην μνήμη του προκατόχου του, επισημαίνοντας μερικά χαρακτηριστικά της μακρόχρονης ποιμαντορίας του μέσα από τα έργα και τις ομιλίες του.

Κατά την διάρκεια της Α΄ Συνεδρίας, Πρόεδρος των εργασιών ήταν ο

Ελλογιμώτατος Αναπληρωτής Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. κ. Τρύφωνας Τσομπάνης, ενώ πρώτος εισηγητής ήταν ο κ. Χρήστος Αραμπατζής, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., με θέμα «Βασικές Πατερικές αρχές ερμηνευτικές προσέγγισης της Εκκλησιαστικής Παράδοσης», ο οποίος και σημείωσε χαρακτηριστικά ότι «Για την Ορθόδοξη Εκκλησία οι Πατέρες στα κείμενα τους δεν ασχολούνται με τη θεωρητική υποστήριξη των θεολογικών όρων, ούτε με την επιβεβαίωση του απλά στο παρελθόν, αλλά με την διαφύλαξη των σωτηριολογικών τους προοπτικών. Γι' αυτόν τον λόγο μπορούν να χρησιμοποιούν φράσεις που από τους μη δυνάμενους να κατανοήσουν την αλήθεια, ενδέχεται να εκληφθούν κακώς και να οδηγήσουν στην αίρεση. Οι εγκυρότεροι ερμηνευτές της Πατερικής Γραμματείας είναι οι εκάστοτε άγιοι της Εκκλησίας, οι οποίοι όχι μόνο αποσαφηνίζουν τα νοούμενα αλλά και επεξηγούν τη χρήση λεκτικών σχημάτων που χρησιμοποιούν οι Πατέρες. Η υποστήριξη μιας λανθασμένης σωτηριολογικής προοπτικής, υπηρετείται από μία λανθασμένη ερμηνευτική προσέγγιση της Πατερικής Γραμματείας».

Ακολούθησε ο π. Βασίλειος Γεωργόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ. με τίτλο εισηγήσεως «Οι αιρετικοί και η Αγία Γραφή. Πατερικές επισημάνσεις», εις την οποία και ανέδειξε, μέσα από την χρήση παραδειγμάτων από τους μεγάλους πατέρες της Εκκλησίας, την αιρετική μεθοδολογία προσέγγισης, χρήσης και ερμηνείας της Αγίας Γραφής, δίδοντας έμφαση στην απουσία εκκλησιαστικών κριτηρίων ερμηνείας της Αγίας Γραφής από τις αιρετικές κινήσεις διαχρονικά, ενώ τόνισε παράλληλα ότι η αιρετική μεθοδολογία, ερμηνείας και χρήσης Της, είναι αντίθετες στην Εκκλησιαστική διδαχή και εμπειρία.

Τρίτη εισήγηση ήταν του κ. Ιωάννη Νικολόπουλου, Δρ. Θεολογίας με θέμα «Αγία Γραφή, Ιερή Παράδοση και εκκλησιαστική αυθεντία στο δογματικό έργο του Βικεντίου Δαμούδου». Ο κ. Νικολόπουλος μέσα από την ομιλία του σημείωσε «Ο Δαμοδός δέχεται την πρωταρχική θέση της Αγίας Γραφής στην ανακάλυψη και εκμάθηση των μυστηρίων του Θεού, αρνούμενος όμως κατηγορηματικά οποιαδήποτε αυτονόμηση της από την εν γένει ιερή Παράδοση, δεδομένου ότι η Γραφή περιέχει τον Γραπτό Θείο λόγο, τον οποίο συμπληρώνει και ερμηνεύει ο εξ ίσου αυθεντικός, προφορικός θείος λόγος της Ιερής Παράδοσης. Η αυτόνομη και ερήμην της Εκκλησίας ερμηνεία της Γραφής δια του υποκειμενικού συλλογισμού ενέχει πάντοτε τον σοβαρό κίνδυνο της παρερμηνείας της, όπως απέδειξαν διαχρονικά οι διάφορες αιρέσεις, οι οποίες διαστρέβλωσαν την έννοια του γραπτού θείου λόγου. Γι' αυτό και ο Δαμοδός αποδίδει μεγάλη σημασία στην αυθεντία της Εκκλησίας, η οποία κατεξοχήν με τις Οικουμενικές Συνόδους, με τα συγγράμματα των θεοφόρων εκκλησιαστικών Πατέρων και με τους Ιερούς Κανόνες

εξηγεί αυθεντικά την έννοια της Αγίας Γραφής υπό το ερμηνευτικό πρίσμα και του προφορικού θείου λόγου».

«Ο Δαμοδός υποστηρίζει ότι οι πιστοί οφείλουν να πιστεύουν στην Εκκλησία, διότι αυτό επιτάσσει η Αγία Γραφή και αντιστρόφως ° οφείλουν να πιστεύουν στην Αγία Γραφή, διοτι έτσι καθορίζεται η Εκκλησία. Την αληθινή Εκκλησία του Χριστού, σύμφωνα με τον Δαμοδό, την φανερώνουν τα θαύματα που διαχρονικά διενεργούνται εντός της με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος, το οποίο συγκροτεί όλον το Θεσμό της Εκκλησίας, καθιστώντας με τον τρόπο αυτόν την αληθινή Εκκλησία φανερή σε κάθε καλοπροαίρετο πιστό, διαχωρίζοντας την στην συνείδηση των πιστών από τις αιρετικές προσυναγωγές, οι οποίες έχουν απωλέσει την αγιαστική Χάρη του Αγίου Πνεύματος, μολονότι οικειοποιούνται σφετεριζόμενες το όνομα της Εκκλησίας».

Ακολούθησε ολιγόλεπτο διάλειμμα και εν συνεχεία η Β΄ Συνεδρία, η οποία πραγματοποιήθηκε υπό την Προεδρεία του κ. Ιωάννη Κουρεμπελέ, Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Πρώτος εισηγητής της Β΄ Συνεδρίας ήταν ο Αναπληρωτής Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., κ. Τρύφωνας Τσομπάνης με θέμα «Οι Πατέρες της Εκκλησίας ως ερμηνευτικοί φορείς της Ορθόδοξης Παράδοσης. Η περίπτωση του Δαμασκηνού Στουδίτου», ο οποίος και αναφέρθηκε στην προσωπικότητα του Αγίου Δαμασκηνού του Στουδίτου, Επισκόπου Λητής και Ρεντίνης και στο έργο της

διακονίας του λόγου και της διδαχής του λαού σε καιρούς δύσκολους για το γένος, τονίζοντας μεταξύ άλλων ότι «κύριο έργο του ήταν η διερμηνεία των Γραφών και η μετάδοση του μηνύματος της Σωτηρίας. Η παιδεία του, η γνώση του, η ευρυμάθεια του, υποτάχθηκαν όλα στον σκοπό της Εκκλησίας και ο τρόπος του αναλυτικός, διεισδυτικός και άκρως παιδαγωγικός, συνεχιστής των Μεγάλων Πατέρων».

Εν συνεχεία ο Αιδεσ. Πρωτοπρ. π. Σταύρος Παπαδόπουλος, Δρ. Φυσικής, ανέπτυξε το θέμα «Η χρήση της Διαλεκτικής από τους Πατέρες της Εκκλησίας εναντίων των αιρέσεων», υπογραμμίζοντας ότι «οι Πατέρες της Εκκλησίας μας στην προσπάθεια τους για θεμελίωση, στήριξη και προάσπιση των δογμάτων της Πίστεως αλλά και στην διακονία της ερμηνείας των Γραφών και της Παραδόσεως, απεδείχθησαν άριστοι γνώστες και χρήστες της έξωθεν σοφίας την οποία χρησιμοποίησαν».

«Η διαλεκτική ως μεγάλο κεφάλαιο της Λογικής έγινε στα χέρια των Πατέρων άριστο εργαλείο στομώνοντας τον αιρετικό λόγο και αποδεικνύοντας και αναδεικνύοντας τις παγίδες και διαστρεβλώσεις αλλά και τις ανακολουθίες των προσεγγίσεων των αιρέσεων» σημείωσε χαρακτηριστικά για να συμπληρώσει λέγοντας ότι «η αξία της συλλογιστικής Διαλεκτικής στον αγώνα κατά των αιρέσεων αλλά και η βαθιά γνώση των Πατέρων περί αυτών των προσεγγίσεων, θεμελιώνεται μέσα από τα χαρακτηριστικά παραδείγματα του Μεγάλου Αθανασίου στην Α’ Οικουμενική Σύνοδο, τη δογματική θεολογία του Αγ. Γρηγορίου Νύσσης στο Τριαδολογικό ζήτημα, αλλά και του Αγ. Γρηγορίου του Παλαμά στις Ησυχαστικές Έριδες».

Τρίτη και τελευταία εισήγηση ήταν του Αιδεσ. Πρωτοπρ. π. Δημητρίου Αβδελά, Υπ. Δρ. της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. με θέμα «Αποκλίσεις της Ρωσικής θεολογίας από την Πατερική Παράδοση κατά τον π. Γεώργιο Φλωρόφσκυ», ο οποίος υπογράμμισε ότι «σύμφωνα με τον π. Γεώργιο Φλωρόφσκυ στο πλαίσιο της Ρωσικής Θεολογίας των αρχών του 20^{ου} αιώνα, παρουσιάστηκαν δύο αποκλίνοντα θεολογικά ρεύματα από την Ορθόδοξη Παράδοση. Το πρώτο υποστήριξε ότι η Θεολογία οφείλει να ακολουθεί τις εκάστοτε φιλοσοφικές εξελίξεις και να μην μένει στην παρωχημένη πατερική θεολογία, ενώ το δεύτερο απομακρύνθηκε πλήρως από οποιοδήποτε επιστημονικό λόγο, ακόμα και τον πατερικό. Η λύση στο παραπάνω αδιέξοδο σύμφωνα με τον Ρώσο Θεολόγο, ήταν η επιστροφή στον ενδεδειγμένο τρόπο της πατερικής θεολογίας που συνδύαζε αγιοπνευματικα τον λόγο με την εμπειρία».

Μετά το πέρας των δύο κύκλων των συνεδρίων, ακολούθησε ευρεία συζήτηση επί των θεμάτων που αναπτύχθηκαν από τους εισηγητές, ενώ στον ληκτικό χαιρετισμό του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης κ.κ. Ιωάννης, ευχαρίστησε τους εισηγητές για τις ενδιαφέρουσες και επιστημονικά τεκμηριωμένες εισηγήσεις που παρουσίασαν, συγκεφαλαιώνοντας τα λεχθέντα, ενώ παράλληλα ευχήθηκε προς όλους τους συμμετέχοντες καταλλήλως, εν όψει των εορτών του Αγίου Δωδεκαημέρου.

ΠΛΗΡΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΕΔΩ